

**ІНВЕСТИЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ
РІЗНИХ ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПРАВОВИХ ФОРМ ГОСПОДАРЮВАННЯ****А. О. Калашніков**, аспірант, Харківський НАУ ім. В.В. Докучаєва*

*Науковий керівник – д.е.н., професор Гуторов О.І.

В статті проаналізовано особливості інвестиційного забезпечення підприємств різних організаційно-правових форм господарювання. Визначено стан та тенденції інвестиційного забезпечення підприємств різних організаційно-правових форм господарювання в Харківській області.

Ключові слова: капітальні інвестиції, інвестиційне забезпечення, організаційно-правові форми господарювання, сільськогосподарські підприємства

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями. Забезпечення та підтримання економічного зростання, збільшення реальних обсягів виробництва досягається завдяки нарощуванню обсягів інвестування економіки, покращанню його структури та формуванню сприятливого інвестиційного клімату в країні. В свою чергу, стабільність позитивних тенденцій в економіці залежить від забезпечення економічною системою країни створення інвестиційних ресурсів унаслідок відтворювального процесу на підприємствах та в економіці загалом, функціонування економічно обґрунтованого механізму визначення ефективності виробництв та забезпечення їх конкурентоспроможності.

Аналіз останніх досліджень і публікацій, в яких започатковано розв'язання цієї проблеми та на які спирається автор, виділення невирішених раніше частин загальної проблеми, котрим присвячується запропонована стаття. Дослідженню проблеми інвестиційного забезпечення сільськогосподарських підприємств присвячені публікації відомих учених економістів, зокрема О.І. Гуторова [1], М.І. Кісіля, Ю.О. Лупенка та В.Я. Месель-Веселяка [2], П.Т. Саблука та М.Ю. Коденської [3] та ін. Водночас, значна частина проблем, пов'язаних з особливостями підприємств різних організаційно-правових форм господарювання є недостатньо визначеними і потребують подальших досліджень.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Проаналізувати стан та тенденції інвестування сільськогосподарських підприємств різних організаційно-правових форм господарювання; визначити особливості в їх інвестиційному забезпеченні.

Виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів. На наш погляд, трактування М.І. Кісіля найбільш повно розкриває сутність інвестиційного забезпечення - це не лише формування джерел фінансування інвестицій, а й сукупність різноманітних умов, ресурсів, економічних механізмів, важелів і заходів, необхідних для забезпечення нормального (заданого) перебігу інвестиційних процесів [4]. Виходячи з особ-

ливостей функціонування організаційно-правових форм господарювання виникає потреба у визначенні відмінностей інвестиційного забезпечення підприємств різних організаційно-правових форм господарювання. При цьому, на відміну від В.В. Лаврука, який відносить виробничо-організаційні відносини до факторів зовнішнього впливу [5] ми розглядатимемо організаційно-правову форму діяльності як внутрішній фактор впливу на інвестиційне забезпечення сільськогосподарських підприємств.

Інформаційною базою дослідження виступили сільськогосподарські підприємства Харківської області, що складають форму №2-інвестиції «Капітальні інвестиції, вибуття й амортизація активів», форму 50-сг та забезпечені сільськогосподарськими угіддями. Досліджувана сукупність, у яку увійшли 336 підприємств у 2010 році, 386- в 2011 р. та 369 – в 2012 р., була поділена нами на 7 груп за організаційно-правовою формою діяльності (табл. 1).

За результатами економічної діяльності сільськогосподарських підприємств Харківської області різних організаційно-правових форм господарювання, щорічні обсяги капітальних інвестицій нарощено більш ніж вдвічі – з 382,8 млн. грн. в 2010 р. до 846,5 млн. грн. в 2012 р., а загальна сума за 3 роки складає близько 1,89 млрд. грн. Найактивніше інвестиційні процеси здійснювались товариствами з обмеженою відповідальністю, де обсяги капітальних інвестицій зросли більш ніж вдвічі - з 205,5 млн. грн. в 2010 р. до 425,7 млн. грн. в 2012 р., а частка в структурі перевищувала 50%. Також виділяються приватні підприємства (їх частка капітальних інвестицій знизилась з 22,7% в 2010 р. до 19,5% в 2012 р.) та фермерські господарства (відповідно підвищилась з 9,2% до 12,7%). Водночас, спостерігається скорочення обсягів капітальних інвестицій в кооперативах як в абсолютних, так і у відносних величинах (з 17,4 млн. грн. в 2010 р. до 13,0 млн. грн. в 2012 р., або з 4,5% до 1,5% відповідно). Найбільшого ж зростання протягом досліджуваного періоду зазнали обсяги капітальних інвестицій у підприємствах інших організаційно-правових форм (у 6,3 рази), акціонерних товариствах (у 3,7 рази) та фермерських господарствах (у 3,1 рази).

1. Капітальні інвестиції та ефективність діяльності сільськогосподарських підприємств різних організаційно-правових форм у Харківській області, 2010-2012 рр.

Організаційно-правова форма підприємства	Рік	Кількість підприємств		Капітальні інвестиції		Капітальні інвестиції в розрахунку на:		Рівень рентабельності (збитковості), %		
		один.	у % до підсумку	тис. грн.	у % до підсумку	одне підприємство, тис. грн.	1 га с-г угідь, грн.	всього	рослинництва	тваринництва
Фермерські господарства	2010	37	11,0	35217	9,2	951,8	483,7	20,3	25,8	-13,8
	2011	47	12,2	47686	7,2	1014,6	501,9	37,4	41,7	-3,9
	2012	48	13,0	107142	12,7	2232,1	1050,9	32,4	35,6	-14,6
Приватні підприємства	2010	86	25,6	87068	22,7	1012,4	441,8	22,2	34,9	-7,7
	2011	97	25,1	143542	21,7	1479,8	685,2	35,8	50,4	-2,9
	2012	92	24,9	165235	19,5	1796,0	809,7	29,0	37,3	-6,4
Державні підприємства	2010	9	2,7	8249	2,2	916,6	190,8	8,8	32,7	-3,8
	2011	13	3,4	8353	1,3	642,5	154,7	3,3	9,3	-7,0
	2012	13	3,5	14643	1,7	1126,4	272,9	0,1	2,5	-6,4
Акціонерні товариства	2010	26	7,7	25027	6,5	962,6	283,8	6,3	7,5	5,4
	2011	26	6,7	39001	5,9	1500,0	465,2	4,8	9,3	1,6
	2012	20	5,4	96432	11,4	4821,6	1504,6	3,2	7,0	-9,3
Товариства з обмеженою відповідальністю	2010	160	47,6	205484	53,7	1284,3	435,2	18,8	21,1	12,9
	2011	180	46,6	399609	60,3	2220,1	691,0	30,3	34,5	15,8
	2012	178	48,2	425735	50,3	2391,8	748,6	22,3	22,5	19,6
Кооперативи	2010	12	3,6	17350	4,5	1445,8	534,2	12,8	28,1	3,1
	2011	11	2,8	7849,0	1,2	713,5	345,6	25,7	42,1	3,1
	2012	11	3,0	13026	1,5	1184,2	577,4	17,7	32,7	-8,5
Інші організаційно-правові форми	2010	6	1,8	4382	1,1	730,3	341,2	7,7	13,2	-13,0
	2011	12	3,1	16607	2,5	1383,9	794,0	35,3	43,3	15,6
	2012	7	1,9	24304	2,9	3472,0	2107,0	41,4	51,5	-8,0
Всього	2010	336	100,0	382777	100,0	1139,2	416,6	16,4	22,3	5,4
	2011	386	100,0	662647	100,0	1716,7	622,6	26,1	34,5	6,6
	2012	369	100,0	846517	100,0	2294,1	824,6	21,8	24,7	7,4

Джерело: розраховано автором на підставі даних Головного управління статистики у Харківській області [6]

Можемо стверджувати, що підприємства з найвищою інвестиційною активністю мають і високі показники ефективності діяльності. Зокрема, рівень рентабельності приватних підприємств підвищився з 22,2% в 2010 р. до 29,0% в 2012 р., ТОВ – 18,8% до 22,3%, фермерських господарств – з 20,3% до 32,4%, інших організаційно-правових форм – з 7,7% до 41,4% відповідно (таке зростання рівня рентабельності групи інших підприємств відбувається в результаті інвестицій дочірніх підприємств у машини та обладнання). Виключенням є лише акціонерні товариства, в яких рівень рентабельності знизився з 6,3% в 2010 р. до 3,2% в 2012 р. при збільшенні інвестицій за цей період у 5 разів – до 4,8 млн. грн. Необхідно відзначити, що відмінною рисою ТОВ є позитивні показники рентабельності тваринництва із зростанням з 12,9% у 2010 р. до 19,6% в 2012 р. В той же час, у всіх інших груп підприємств галузь тваринництва являється нерентабельною на протязі усіх досліджуваних років або приходять до цього в 2012 р.

Реалізація поставлених цілей передбачає поглиблення аналізу капітальних інвестицій як за напрямками інвестування, так і за джерелами фінансування в розрізі групи підприємств різних організаційно-правових форм господарювання. Як показано в табл. 2, в цілому по сукупності підприємств частка капітальних інвестицій в матеріальні активи за наведений період зросла з 94,5% до 99,8%, відповідно у нематеріальні активи –

скоротилася з 5,5% до 0,2%. В структурі капітальних інвестицій має місце скорочення частки вкладень у капітальний ремонт (майже вдвічі) та у довгострокові біологічні активи рослинництва та тваринництва (з 5,6% до 4,2%), тоді як питома вага інвестицій в машини, обладнання та транспортні засоби зростає з 74,5% до 79%, у капітальне будівництво – з 5,1% до 13,1%. Слід відзначити певну диференціацію в зміні структури інвестицій в розрізі груп підприємств різних організаційно-правових форм господарювання. Зокрема, частка витрат на капітальне будівництво скорочується лише в фермерських господарствах (вдвічі – з 35,3% до 2,6%) та акціонерних товариствах (з 23,1% до 15,1%), тоді як по всіх інших групах підприємств спостерігається збільшення: у кооперативах – до 9,3%, в приватних підприємствах – до 12%, та особливо у товариствах з обмеженою відповідальністю – до 16,5%.

Протягом наведеного періоду інвестиції в машини, обладнання та транспортні засоби по фермерських господарствах зросли у 3,9 рази, а їх частка в структурі інвестицій збільшилася з 71,8% до 92%, приватних підприємствах – відповідно у 2,6 рази (з 66,7% до 83,2%). Водночас, по товариствам з обмеженою відповідальністю при збільшенні обсягу інвестицій скоротилася з 80,8% до 73,7%, по державних підприємствах – з 57% до 45,3%, тобто у 1,4 рази. І лише по групі кооперативів при скороченні інвестицій у 1,5 рази їх частка знизилася з 89,9% до 79,8%.

2. Структура капітальних інвестицій сільськогосподарських підприємств різних організаційно-правових форм у Харківській області за видами активів

Організаційно-правова форма підприємства	Рік	Освоєно (використано) капітальних інвестицій, %							Інвестиції у нематеріальні активи	Всього
		Інвестиції у матеріальні активи					Всього інвестицій у матеріальні активи			
		Капітальне будівництво	Машини, обладнання, інвентар та транспортні засоби	Довгострокові біологічні активи рослинництва та тваринництва	Капітальний ремонт	Інші матеріальні активи				
Фермерські господарства	2010	5,3	71,8	4,7	12,2	5,9	99,9	0,1	100,0	
	2011	4,4	90,0	0,5	1,7	3,3	99,9	0,1	100,0	
	2012	2,6	92,0	1,5	3,4	0,5	100,0	0,0	100,0	
Приватні підприємства	2010	7,2	61,4	1,5	3,9	2,8	76,9	23,1	100,0	
	2011	7,4	84,0	1,4	4,9	2,3	99,9	0,1	100,0	
	2012	12,0	83,4	1,6	1,9	0,8	99,9	0,1	100,0	
Державні підприємства	2010	0,0	57,0	34,0	9,0	0,0	100,0	0,0	100,0	
	2011	0,9	54,4	39,9	4,8	0,0	100,0	0,0	100,0	
	2012	2,2	45,4	48,2	4,1	0,1	100,0	0,0	100,0	
Акціонерні товариства	2010	23,1	66,7	0,7	5,7	3,4	99,5	0,5	100,0	
	2011	3,1	81,2	2,9	8,7	3,8	99,8	0,2	100,0	
	2012	15,1	83,2	1,0	0,5	0,1	99,9	0,1	100,0	
Товариства з обмеженою відповідальністю	2010	2,7	80,8	6,8	5,1	4,2	99,6	0,4	100,0	
	2011	3,1	81,5	4,5	5,1	5,3	99,4	0,6	100,0	
	2012	16,5	73,7	4,9	3,6	0,9	99,6	0,4	100,0	
Кооперативи	2010	0,0	89,9	4,7	1,4	4,0	100,0	0,0	100,0	
	2011	0,9	87,6	5,9	2,4	3,3	100,0	0,0	100,0	
	2012	9,3	79,8	4,4	2,0	4,5	100,0	0,0	100,0	
Інші організаційно-правові форми	2010	0,0	81,2	18,7	0,0	0,1	100,0	0,0	100,0	
	2011	0,0	81,2	4,7	11,9	2,1	100,0	0,0	100,0	
	2012	6,9	84,7	5,3	2,8	0,3	99,9	0,1	100,0	
Всього	2010	5,1	74,5	5,6	5,4	3,9	94,5	5,5	100,0	
	2011	4,0	82,3	3,9	5,2	4,2	99,6	0,4	100,0	
	2012	13,1	79,0	4,2	2,8	0,7	99,8	0,2	100,0	

Джерело: розраховано автором на підставі даних Головного управління статистики у Харківській області [6]

Заслуговує на увагу, на наш погляд, значний обсяг інвестицій державних підприємств на формування довгострокових біологічних активів, що включають в себе формування основного стада робочої та продуктивної худоби та вирощування багаторічних насаджень пов'язаних та не пов'язаних з сільськогосподарською діяльністю: у 2010 р. 2,8 млн. грн., у 2012 р. – 7 млн. грн. (в структурі інвестицій їх частка збільшилась з 34% до 48%). Це обумовлено тим, що в дану групу увійшли державні підприємства дослідні господарства.

Що стосується інвестицій у нематеріальні активи, що включають права користування природними ресурсами, майном, об'єктами промислової власності (у тому числі сорти рослин та породи тварин), засоби програмного забезпечення, то за останні 3 роки їх здійснювали лише приватні підприємства та товариства з обмеженою відповідальністю. Зокрема, у 2010 р. приватне підприємство «Азіз» у Балаклійському районі інвестувало 20 млн. грн. на оплату послуг юристів, оцінювачів та агентів з нерухомості, пов'язані з передачею прав власності на земельну ділянку. Отже, можна стверджувати, що капітальні інвестиції практично повністю спрямовуються на формування основного капіталу при наявності певних відмінностей в структурі інвестицій за видами активів в розрізі організаційно-правових форм господарювання.

За результатами проведеного дослідження, головним джерелом фінансування інвестицій сільськогосподарських підприємств є їх власні ресурси, що включають в себе кошти, отримані підприємством у результаті звичайної господарської діяльності, а також амортизаційних відрахувань (табл. 3). Необхідно відзначити, що сталість позитивних тенденцій в економіці залежить від того, наскільки економічна система забезпечує первинне генерування інвестиційних ресурсів унаслідок відтворювального процесу на підприємствах та в економіці загалом [7]. В свою чергу, можливість здійснення інвестиційної діяльності підприємств формуються за рахунок накопичення власних інвестиційних ресурсів, залучення кредитних ресурсів, залучення прямих іноземних інвестицій, отримання державної підтримки для реалізації інвестиційних проектів [8]. Частка власних ресурсів підприємств у фінансуванні інвестицій знаходилася на рівні 73-77%. Проте, має місце поступове скорочення частки позичкових коштів з 16,9% до 12,6% в структурі джерел фінансування інвестицій, що обумовлено обмеженням доступу до банківських позик внаслідок високої вартості позик [9], підвищенням вимог до потенційних позичальників, зростанням невизначеності внаслідок фінансово-економічної кризи. Як бачимо, найчастіше банківськими позиками користуються акціонерні товариства (частка позичкових джерел зросла до 35,5%), не зважаючи на те,

що протягом наведеного періоду в них зафіксовано один з найнижчих рівнів ефективності діяльності.

3. Склад та структура капітальних інвестицій сільськогосподарських підприємств різних організаційно-правових форм у Харківській області за джерелами фінансування

Організаційно-правова форма підприємства	Рік	Освоєно (використано) капітальних інвестицій									
		Власні кошти підприємств		Банківські позики		Бюджетне фінансування		Інші джерела фінансування		Всього	
		тис. грн.	у % до підсумку	тис. грн.	у % до підсумку	тис. грн.	у % до підсумку	тис. грн.	у % до підсумку	тис. грн.	у % до підсумку
Фермерські господарства	2010	11083	31,5	1524	4,3	0	0	22610	64,2	35217	100,0
	2011	13484	28,3	3985	8,4	0	0	30217	63,4	47686	100,0
	2012	7775	7,3	6123	5,7	0	0	93244	87,0	107142	100,0
Приватні підприємства	2010	71426	82,0	15642	18,0	0	0	0	0,0	87068	100,0
	2011	124482	86,7	19060	13,3	0	0	0	0,0	143542	100,0
	2012	156909	95,0	8326	5,0	0	0	0	0,0	165235	100,0
Державні підприємства	2010	7709	93,5	540	6,5	0	0	0	0,0	8249	100,0
	2011	6359	76,1	1994	23,9	0	0	0	0,0	8353	100,0
	2012	14643	100,0	0	0,0	0	0	0	0,0	14643	100,0
Акціонерні товариства	2010	24815	99,2	212	0,8	0	0	0	0,0	25027	100,0
	2011	24073	61,7	14928	38,3	0	0	0	0,0	39001	100,0
	2012	62153	64,5	34279	35,5	0	0	0	0,0	96432	100,0
Товариства з обмеженою відповідальністю	2010	159182	77,5	45625	22,2	0	0	677	0,3	205484	100,0
	2011	294878	73,8	104462	26,1	0	0	269	0,1	399609	100,0
	2012	372092	87,4	53611	12,6	0	0	32	0,0	425735	100,0
Кооперативи	2010	16190	93,3	1160	6,7	0	0	0	0,0	17350	100,0
	2011	4955	63,1	2894	36,9	0	0	0	0,0	7849	100,0
	2012	12627	96,9	399	3,1	0	0	0	0,0	13026	100,0
Інші організаційно-правові форми	2010	4382	100,0	0	0,0	0	0	0	0,0	4382	100,0
	2011	14218	85,6	2389	14,4	0	0	0	0,0	16607	100,0
	2012	20203	83,1	4101	16,9	0	0	0	0,0	24304	100,0
Всього	2010	294787	77,0	64703	16,9	0	0	23287	6,1	382777	100,0
	2011	482449	72,8	149712	22,6	0	0	30486	4,6	662647	100,0
	2012	646402	76,4	106839	12,6	0	0	93276	11,0	846517	100,0

Джерело: розраховано автором на підставі даних Головного управління статистики у Харківській області[6]

Висновки з даного дослідження і перспективи подальших розвідок з цього напрямку. Не зважаючи на наслідки фінансово-економічної кризи, у більшості виділених груп підприємств присутні зростання обсягів капітальних інвестицій на протязі досліджуваних років, а саме: у акціонерних товариствах – 96,4 млн. грн. в 2012 році (зросли майже в 4 рази порівняно з 2010 р.), фермерських господарств – 107,1 млн. грн. (зросли в 3 рази відповідно), приватних підприємств – 165,2 млн. грн. (зросли в 1,9 разів відповідно) та особливо у товариств з обмеженою відповідальністю – зросли більш ніж в 2 рази до 425,7 млн. грн. відповідно. Підприємства усіх виділених груп більшу частину інвестицій направляють на при-

дбання машин, обладнання, інвентарю та транспортних засобів. Виняток становить лише група державних підприємств, де науково-дослідні підприємства спрямовували на формування довгострокових біологічних активів від 34% загального обсягу капітальних інвестицій в 2010 році до 48,2% в 2012 р. Основним джерелом фінансування інвестицій підприємств різних організаційно-правових форм господарювання виступають власні кошти підприємств. Це закономірно, оскільки саме генерування власних інвестиційних ресурсів завдяки прибутковій господарській діяльності є найстабільнішим джерелом інвестицій у підприємств і передумовою інвестиційного процесу в державі.

Список використаної літератури:

1. Гуторов О.І. Шляхи активізації інвестиційної діяльності сільськогосподарських підприємств в умовах трансформації земельних відносин / О.І. Гуторов, К.М. Крамаренко // Науковий вісник ЛНАУ. Серія «Економічні науки» / Луганський національний аграрний університет – Луганськ: «Книжковий світ», № 16. 2011. – С. 216-226.
2. Стратегічні напрями розвитку сільського господарства України на період до 2020 року / за ред. Ю.О. Лупенка, В.Я. Месель-Веселяка. – К.: ННЦ «ІАЕ», 2012. – 182 с.
3. Інвестиційна привабливість аграрно-промислового виробництва регіонів України/ П.Т. Саблук, М.І. Кісіль, М.Ю. Коденська та ін; за ред. М.І.Кісіля, М.Ю. Коденської. – К.:ННЦ ІАЕ, 2005. – 478 с.
4. Кісіль М.І. Інвестиційне забезпечення розвитку аграрного виробництва та сільських територій /М.І. Кісіль// Зб. наук. праць: Менеджмент (За ред. А.І. Кредісова). – вип. 11. – К., 2009. – С.77-90.
5. Лаврук В.В. Розвиток та інвестування сільськогосподарського виробництва України / В.В. Лаврук // Економіка АПК. - 2010. - №2. - С. 88-95.

6. Офіційний сайт Головного управління статистики у Харківській області // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://kh.ukrstat.gov.ua/>
7. Жаліло Я. А. Теорія та практика формування ефективної економічної стратегії держави: монографія./ Я. А. Жаліло – К.: НІСД, 2009. – 178 с.
8. Павлюк А.П. Щодо особливостей та напрямів стимулювання інвестиційної діяльності підприємств у післякризовий період / А.П. Павлюк, Н.С. Медведкова // Аналітична записка Національного інституту стратегічних досліджень при Президенті України [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.niss.gov.ua/articles/1053/>
9. Монетарний огляд за 2012 рік // Національний банк України, Генеральний департамент грошово-кредитної політики. [Електронний ресурс].- Режим доступу: <http://www.bank.gov.ua/doccatalog/document?id=503712>

В статье проанализированы особенности инвестиционного обеспечения предприятий различных организационно-правовых форм хозяйствования. Определены состояние и тенденции инвестиционного обеспечения предприятий различных организационно-правовых форм хозяйствования в Харьковской области.

Ключевые слова: *капитальные инвестиции, инвестиционное обеспечение, организационно-правовые формы хозяйствования, сельскохозяйственные предприятия*

This article analyzes the characteristics of the investment companies of different legal forms. Determined the status and trends of investment companies of different legal forms of business in the Kharkiv region.

Keywords: *capital investment, investment security, legal forms of entities farms*

Дата надходження до редакції: 15.10.2013 р.

Рецензент: д.е.н., професор Олійник О.В.

УДК 330.322

ВДОСКОНАЛЕННЯ ОЦІНКИ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ ПІДПРИЄМСТВ

Н. М. Пилипенко, к.е.н., доцент

Г. І. Шаповал, студентка факультету економіки і менеджменту
Сумський національний аграрний університет

В статті здійснено аналіз методичних підходів до оцінки інвестиційної привабливості підприємства. Обґрунтована методика оцінки на основі запропонованих оціночних параметрів, що найбільш повно характеризують інвестиційну привабливість підприємства, з використанням нечіткої логіки.

Ключові слова: *інвестиційна привабливість, оцінювання інвестиційної привабливості, фактори інвестиційної привабливості, нечіткі множини.*

Актуальність дослідження. В сучасних умовах фінансово-економічної кризи та загострення конкуренції між підприємствами за ринки збуту важливим індикатором реалізації цілей підприємства є залучення інвестицій. Однією з необхідних умов та першим кроком у залученні інвестиційних ресурсів є надання інвесторам повної інформації щодо діяльності підприємств. Питання оцінки інвестиційної привабливості підприємства, як інструмента обґрунтування об'єкта інвестування для інвестора, стають, як ніколи, актуальними.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Вагомий внесок у вивчення та дослідження питань оцінки інвестиційної привабливості підприємства зробили зарубіжні та вітчизняні вчені як І.О.Бланк, Г.І.Великоіваненко, В.М.Гриньова, В.Ю.Железняк, О.Загурський, А.Загурський, Л.І.Катан, В.О.Коюда, Т.В.Майорова, Н.З.Макарій, К.М.Мамонова, К.Е.Мейер, І.Мейо, О.В.Нечипорук, О.В.Носова, А.А.Пересада,

А.М.Поручник, Ю.В.Севрюгін, Р.М.Скриньковський, С.Д.Супрун, В.М.Хобта, К.С.Хорішко, У.Шарп, П.Юхименко, С.В.Юхимчук, О.М.Ястремська та інші.

Постановка цілі. Однак, незважаючи на значну кількість наукових праць та практичні досягнення, є частина питань, які залишаються об'єктом постійних дискусій. Інтерес до проблеми визначення інвестиційної привабливості підприємств викликаний ще й тим, що при всій її актуальності, в Україні, не існує загально визнаної методики. Переважна більшість методів оцінки інвестиційної привабливості підприємства, які наведені у науковій літературі, ґрунтується на фінансовому аналізі, не враховують якісні характеристики та тенденції розвитку підприємства. Аналіз наведених методик оцінки інвестиційної привабливості підприємства продемонстрував необхідність удосконалення критеріїв оцінки, з метою одержання об'єктивної інформації.